



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 212/2024-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a maloletého [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného zákonným zástupcom [REDAKOVANÉ], zastúpených JUDr. Luciou Danišovičovou, PhD., advokátkou, Drieňová 1/D, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 20CoP/76/2022-1022 z 26. októbra 2022 takto

### **r o z h o d o l :**

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Návrhu na odklad vykonateľnosti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 20CoP/76/2022-1022 z 26. októbra 2022 **n e v y h o v u j e .**

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

#### **Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci**

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 4. marca 2024 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa rozsudkom krajského súdu č. k. 20CoP/76/2022-1022 z 26. októbra 2022 (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Navrhujú napadnutý rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Žiadajú tiež o náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že návrhom z 28. apríla 2017 žiadala matka maloletého sťažovateľa o zverenie maloletého (ako aj jeho brata-dvojčata) do jej osobnej starostlivosti (resp. sa domáhala zmeny predchádzajúceho rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom). Konanie bolo vedené na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 13P/265/2017.

3. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) č. k. 13P/265/2017-759 z 21. októbra 2019 boli maloleté deti [REDAKOVANÉ] zverené do osobnej starostlivosti matky, obom rodičom súd ponechal právo maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok a určil otcovi (sťažovateľ 1) výživné na každé z maloletých detí v sume po 250 eur, počnúc právoplatnosťou rozsudku. Okresný súd rozhodol aj o úprave styku otca s maloletými a o náhrade trov konania.

4. Odvolací súd o odvolaní otca maloletých rozhodol rozsudkom č. k. 20CoP/71/2020-936 z 29. júna 2021, ktorým prvoinštančný rozsudok zmenil tak, že: maloletého [REDAKOVANÉ] zveril do osobnej starostlivosti matke a maloletého [REDAKOVANÉ] (sťažovateľ 2) zveril do osobnej starostlivosti otca. Obom rodičom ponechal právo maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Odvolací súd zároveň rozhodol o vyživovacích povinnostiach rodičov k maloletým deťom a upravil i styk s maloletými.

5. Ústavný súd rozhodol o ústavnej sťažnosti matky maloletých detí nálezom č. k. III. ÚS 137/2022-64 z 12. mája 2022 tak, že rozsudkom krajského súdu č. k. 20CoP/71/2020-936 z 29. júna 2021 boli porušené označené práva sťažovateľov podľa ústavy a dohovoru, napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6. Po zrušení rozsudku krajského súdu č. k. 20CoP/71/2020-936 z 29. júna 2021 a vrátení veci krajský súd vydal napadnutý rozsudok, ktorým boli (okrem iného) maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky. Proti tomuto rozhodnutiu (výlučne proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený výrok rozsudku súdu prvej inštancie o zverení maloletého [REDAKOVANÉ] do osobnej starostlivosti matky) podal sťažovateľ – otec dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 7CdoR/15/2023 z 29. novembra 2023 odmietol.

## II.

### Argumentácia sťažovateľov

7. Sťažovatelia namietajú, že v celom konaní pred všeobecnými súdmi nebolo riadne rešpektované právo maloletého sťažovateľa byť vypočutý v súdnom konaní podľa čl. 12 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa.

8. Sťažovatelia uvádzajú, že maloletý [REDAKOVANÉ] bol v konaní trvajúcim 6,5 roka vypočutý jedenkrát kolíznym opatrovníkom a jedenkrát znalcom ustanoveným súdom, ktorého znalecký posudok je podľa ich názoru tak skompromitovaný, že závery získané z využitého participačného práva maloletého nemožno v súdnom konaní nijako použiť.

9. V odvolacom konaní v rámci doplnenia dokazovania bol zabezpečený záznam z pohovoru sudcu s maloletým sťažovateľom z 25. februára 2021, ktorý bol vykonaný v inom konaní vedenom na okresnom súde (sp. zn. 39Em/3/2018).

10. Sťažovatelia uvádzajú, že maloletý [REDAKOVANÉ] v priebehu konania pred všeobecnými súdmi žil v spoločnej domácnosti s otcom a s matkou neutržiaval takmer žiaden kontakt. Citová väzba maloletého sťažovateľa na otca sa vytvorila počas ich spolužitia v spoločnej domácnosti počas trvania manželstva rodičov (do roku 2014) a následne počas realizácie striedavej osobnej starostlivosti rodičov do 16. apríla 2017, keď „*matka súrodenca maloletého sťažovateľa doslovne uniesla zo starostlivosti otca, čoho bol maloletý sťažovateľ svedkom*“. Kontakt maloletého sťažovateľa s matkou je len minimálny; ich vzájomný vzťah sa nerozvíjal, ustrnul. Napadnutým

rozhodnutím súd zveril maloletého sťažovateľa do osobnej starostlivosti matky, čím nariadil mimoriadne zásadnú a radikálnu zmenu doterajšieho prostredia dieťaťa. Maloletý sťažovateľ s odňatím z jeho doterajšieho rodinného prostredia nesúhlasí. Podľa názoru sťažovateľov ide o zásah do ich práv podľa čl. 8 dohovoru a je vylúčené, aby došlo k takémuto rozhodnutiu bez zohľadnenia názoru maloletého dieťaťa, resp. vôbec bez zistenia jeho aktuálneho názoru.

11. Sťažovatelia namietajú i porušenie ich práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ich práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom porušenie týchto práv vidia v nezabezpečení dostatočných procedurálnych záruk spravodlivého súdneho konania vo vzťahu k vypočutiu maloletého sťažovateľa, relevantného zohľadnenia jeho názoru, ako aj vo vzťahu k neinformovaniu maloletého o prebiehajúcom súdnom konaní.

12. Sťažovatelia zastávajú názor, že bez vypočutia dieťaťa a bez zohľadnenia jeho názoru je proces vadný do tej miery, že automaticky vedie k porušeniu práva dieťaťa na zohľadnenie jeho najlepšieho záujmu. Takouto vadou trpí podľa ich názoru aj napadnuté rozhodnutie krajského súdu.

### III.

#### **Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti**

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ich práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa napadnutým rozsudkom krajského súdu.

14. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

15. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť a aj domáhal využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

16. V danom prípade sťažovatelia mali k dispozícii opravný prostriedok, ktorý im zákon na ochranu ich označených práv účinne poskytuje. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu mohli podať dovolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu (výlučne proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený výrok rozsudku súdu prvej inštancie o zverení maloletého [REDAKOVANÉ] do osobnej starostlivosti matky) podal otec maloletých detí dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

17. Ústavný súd v súvislosti s predbežným prerokovaním ústavnej sťažnosti preskúmal dovolanie sťažovateľa (otca maloletých detí) a zistil, že námietky v ňom uplatnené sa prekrývajú

s argumentáciou sťažovateľov v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu.

18. Z uznesenia dovolacieho súdu sp. zn. 7CdoR/15/2023 z 29. novembra 2023, ktoré tvorí prílohu ústavnej sťažnosti, ústavný súd zistil, že dovolací súd po podrobnom preskúmaní argumentácie dovolateľa viažucej sa na prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie odmietol, keďže námietky otca maloletých detí považoval z hľadiska prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP za neopodstatnené a namietanú vadu zmätočnosti v posudzovanom spore nezistil.

19. Právomoc dovolacieho súdu rozhodnúť o dovolaní sťažovateľa vo vzťahu k namietanej vade zmätočnosti vylučuje právomoc ústavného súdu, pretože argumentácia uplatnená v tejto ústavnej sťažnosti je totožná s argumentáciu uvedenou v dovolaní. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (bod 1 výroku).

20. Keďže dovolanie proti napadnutému rozsudku podal len sťažovateľ 1, vo vzťahu k sťažovateľovi 2 je ústavnú sťažnosť potrebné odmietnuť ako neprípustnú z dôvodu nevyčerpania právnych prostriedkov, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho práv a slobôd [§ 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde]. Z tohto dôvodu ústavný súd považoval za bezpredmetné odstraňovanie konfliktu záujmov medzi sťažovateľom 1 (zákonný zástupca) a sťažovateľom 2 (maloleté dieťa) ustanovením kolízneho opatrovníka sťažovateľovi 2.

21. Ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, preto nebolo namieste ani vyhovieť požadovanému odkladu vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu (bod 2 výroku). Bezpredmetným sa stalo aj rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 17. apríla 2024**

**Peter Molnár**  
**predseda senátu**